1893 — 1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-6740 — Тел. з Ню Йорку: — (212) BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 12. П'ЯТНИЦЯ, 19-го СІЧНЯ 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JANUARY 19, 1973 No. 12. VOL. LXXX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 18 січня 1973

У НІКАРАҐВІ ЗНОВУ БУВ ЗЕМЛЕТРУС, але невеликої сили, і тому викликав тільки паніку серед населення столичного, зруйнованого міста Манаґви, та в кількох сусідніх містах. Жертв не було, не потерпіли й будинки. Група американських інженерів і геологів розпочала будову так зв. Американського Міста в зруйнованій столиці, де будуть приміщені тисячі людей, які залишились без даху над головою після першого великого землетрусу. На 109 фабриках і заводах в Манаґві вже відновилася праця.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОСОЛ В МОСКВІ Джекоб Бім покидає свій пост з 24 січня й повертається до ЗСА. У Москві він перебував з 1969 року, а перед тим був послом до Чехо - Словаччини, Польщі й ін. країн. Дж. Бімові сповнилося 64 роки, і він іде на емеритуру.

АВСТРАЛІЯ ЗАПОВІЛА, що буде рішуче вимагати, щоби Франція припинила свої дальші атомові експерименти в південній частині Тихого океану, а коли Франція продовжуватиме такі експерименти, то Австралія заскаржить Францію до Міжнародного Трибуналу у Гаазі. Водночас заявлено, що першим австралійським амбасадором у Комуністичному Китаї буде 34-річний д-р Стіфен Фіцджералд, учений знавець китайських справ, який говорить плавко по-китайськи.

НА АФРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ ЗАГОСТРИЛИСЬ відносини між Родезією, де існує біло - расистський режим, та сусідньою Замбією, яка своїми людьми, зброєю і грішми сприяє муринським самостійникам в Родезії. Родезія щільно закрила свої кордони від сторони Замбії, дозволивши на переїзд чере свою територію тільки транспорти міді, головного експортового товару Замбії.

ПЕРШИМ АМБАСАДОРОМ ЯПОНІЇ У ПЕКІНІ БУДЕ Ґеішіро Оґава, ветеран японських дипломатів. Він приїде до Пекіну як тільки буде приготований будинок, на якому появиться надпис „Амбасада Японії". У Токіо і Пекіні вважатимуть той момент за переломовий в історії обох тих далекосхідніх держав, давніше смертельних ворогів, тепер на шляху до приязни й союзу — проти Совєтського Союзу.

У СТРАСБУРҐУ У ФРАНЦІЇ ЗІЙШОВСЯ вперше парламент побільшеної до 9-ох членських держав Европейської Економічної Спільноти. Її президент Франсуа Ксавієр - Ортолі, француз, заявив у вступній промові, що тому парляментарному представництву, яке має тільки дорадчий голос, треба буде надати більші права й компетенції.

СВІТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ЖИДІВ ПРИЙНЯЛА після 4-риденних нарад у Лондоні постанову, що треба вимагати від Східньої Німеччини, яка стала міжнародно визнаною „суверенною державою" такого самого відшкодування для жидів за злочини, доконані в часі володіння Гітлера, як це зроблено супроти Західньої Німеччини. Західня Німеччина — Німецька Федеративна Республіка — заплатила Ізраїлеві титулом відшкодування потерпілим від нацизму жидам круглo 22 більйони долярів і те відшкодування стало головною підставою створення в Ізраїлі його теперішнього промислу.

СОВЄТСЬКИЙ КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ „ЛУНА 21" ОСІВ на Місяці в минулий вівторок 9 січня й автоматично „випустив" на поверхню Місяця 1.848-фунтовий „візок" - робот, який почав збирати каміння з поверхні Місяця та передавати на Землю світлини. Таке бодай проголосила совєтська пресова аґенція ТАСС. Совєти висилають свої „Луни" на Місяць без особової залоги.

У ПАКІСТАНІ ВЕЛИКЕ ОБУРЕННЯ з приводу вбивання в індійському полоні пакістанських вояків. В минулий вівторок два пакістанські воєнні полонені пробували втекти з табору в Уттар Прадеші в Індії і сторожа застрелила обох. В минулому тижні таким чином згинули чотири пакістанські полонені. Індійське міністерство військових справ признає, що загалом від грудня 1947 року, коли у Східньому Пакістані, тепер Банґладеші, Індія взяла в полон 90.000 пакістанських вояків, 30 вояків згинули з рук індійської сторожі.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
Останньо вплинуло	$ 4,275.00
Досі зібрано разом	$1,778,869.71
НА СПЛАЧЕННЯ ТРЕТЬОЇ КАТЕДРИ ЩЕ ТРЕБА	$ 21,130.29

Більші пожертви зложили:

325.00 дол.: д-р Роман Лисяк (Стоні Пойнт, Н. Й.);

по 200.00 дол.: Михайло Вінтонів (Бостон), В. Гаврилишин (Женева, Швайцарія), Марія і Павло Карпишин (Сиракюзи), д-р Марія Лідія Клодницька (Рівер Форест, Іллінойс), Богдан Михайлович (Чикаґо), Зенон В. Петеш (Чикаґо), Осип і Стефанія Порайко (Лос Анджелес);

140.00 дол.: д-р І. Подюк (Сиракюзи);

110.00 дол.: Анна і Петро Мельникович (Детройт);

по 100.00 дол. зложили зі стейту Ню Йорк (Сиракюзи): Євген Вішко, Микола Богайчук, Ніна і Василь Возняк, Василь Гузиляк, Галина і д-р Святослав Клюфас, Григорій Орендаренко, Григорій Пікулицький, Микола Сененко, Осередок СУМА, інж. Богдан Шепелявий, о. Павло Шпірук, Іванна і Ярослав Дацків (Бруклин), Ольга й Іван Кобзяр — власники відпочинкової оселі „Ксеня" в Гантері, Андрій Костів мол. (Менгеттен); Іван Сеник, д-р М. Тимняк (Чикаґо); Марія і Модест Ріпецькі (Савт Голланд); Ярослав Крук (Ґері, Індіяна); Микола Шафранський (Міннеаполіс); Михайло Головчук (Картерет), Ярослав Корчмарик (Трентон), мгр Євген Мороз (Кранбурі); Павлина і Ярослав Качмар (Честер).

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund та пересилати на адресу: Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge Street, Cambridge, Mass. 02138.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І СОБОРНОСТИ БУДУТЬ ВІДЗНАЧЕНІ В АМЕРИЦІ ТРАДИЦІЙНИМИ МОЛИТВАМИ В КОНҐРЕСІ, ПРОГОЛОШЕННЯМИ ДНІВ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В СТЕЙТАХ І МІСТАХ ТА ЧИСЛЕННИМИ УРОЧИСТИМИ ІМПРЕЗАМИ

Ню Йорк. — Роковини історичних актів 22-го січня 1918 і 1919 років, що ними український нарід своєю волею і силою встановив державну незалежність Української Народної Республіки та злуку всіх українських земель в одній соборній і ні від кого незалежній Українській Державі також у цьому році будуть відзначені традиційно молитвами в Конґресі ЗСА та численними імпрезами в українських громадах. Губернатори поодиноких стейтів та посадники багатьох міст уже проголосили або заповіли проголошення з цієї нагоди „Днів Української Незалежности", закликаючи всіх громадян приєднатись у цих днях до своїх співгромадян українського роду у відповідному відзначуванні роковин тих світлих актів волі. На капітолях стейтів та на ратушах міст у цьому дні побіч зоряних американських прапорів маятимуть синьо-жовті українські національні прапори. Численні законодавці, конґресмени і сенатори, до яких у цій справі зверталися президент УККА проф. д-р Лев Добрянський та Відділи УККА і поодинокі громадяни, заповіли з цієї нагоди відповідні виступи в Конґресі. Згідно з одержаними досі інформаціями, Січневі Роковини будуть відзначені в таких українських громадах (в поазбучному порядку стейтів і міст):

ПІВНІЧНА ДАКОТА

Заходами голови Відділу УККА д-ра Антона Жуковського та ін. співробітників, губернатор стейту — новий — має підписати Проклямацію Українського Дня. У неділю 28 січня чотири великих радіостанції передадуть відповідні програми про 22 січня в історії України, промову через радіо виголосить д-р А. Жуковський. Всій американській пресі у стейті розіслані обширні інформації та матеріяли про Роковини й визвольну боротьбу України. В українських церквах будуть відправлені Богослуження в намірениі Українського Народу.

ЧИКАҐО, Ілл.

Свято Незалежности і Соборности відбудеться 28-го січня в авдиторії Шопена. Святочну промову виголосить редактор І. Кедрин-Рудницький. Організатором Свята є Міжкомбатантський Комітет і Ліґа Американців Українського Походження. Управа міста заповіла вивішення українського національного прапору на Сіті Гол 22-го січня. Мейор міста Ричард Дейлі заповів видання проклямації „Українського Дня". Конґресмени Френк Аннунціо (дем.) і Едвард Дервінські (респ.) помістять відповідні згадки про це свято у Конґресовому Рекорді.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФОРНІЯ

У неділю 21 січня Свято Державности і Соборности України пройде в Лос Анджелесі у формі великого концерту в залі Українського Культурного Осередку, о год. 2:30 по полудні. Адреса УКО: 4315 Мелроз евеню. В понеділок 22 січня на міській ратуші відбудеться церемонія вивішення українського державного прапора, поруч із зоряним американським прапором.

ДЕНВЕР, КОЛОРАДО

Врочисте святкування Січневих Роковин відбудеться 28 січня в годині 4:00 по полудні в залі Жіночого Клюбу при 940 вулиці Лінкольна. Того ж дня в обох церквах відбудуться Служби Божі та молебні в намірениі українського народу. У святочному переведенні Академії беруть участь усі комбатанти — учасники Визвольних Змагань, пластова молодь, діти — учні „Рідної Школи" та поодинокі виконавці — солісти. Святочну промову виголосить д-р С. Кротюк з Денверу. Дату авдієнції губернатора стейту Джона Лова в справі підписання проклямації „Дня Української Незалежности", усталено на день 23-го січня. Пороблено старання помістити відповідні інформації про академію, її значення та ціль на сторінках місцевої англомовної преси.

ВІЛЛИМЕНТИК, КОНН.

Мейор міста Дейвід Кальчарео мав підписати 19 січня у присутності української делеґації та о.о. парохів окрему Проклямацію Дня Української Незалежности, а 22 січня буде вивішений на міській управі у Віллиментику український національний прапор.

Свято відбудеться 18 лютого, після Богослужень в обох церквах в намірениі Українського Народу, — в УНДомі о 3-ій год. по полудні. Реферат прочитає д-р Михайло Снігурович, потім виступатимуть сумівські хор „Жайворонки" під диригуванням панни Лесі Здирко і мандолінова оркестра під кер. проф. Володимира Фіцаловича.

ГАРТФОРД, КОНН.

Відділ УККА в Гартфорді влаштовує Концерт з нагоди Роковин Державности та Соборности України, у виконанні Хору „Думка" з Ню Йорку, в неділю 21-го січня, о годині 3:00 по полудні, в Саувт Кетолік Гайскул при Саут і Кампфілд вулицях в Гартфорді. До участи запрошені всі Відділи стейту Конектикат. Головним промовцем буде д-р Михайло Снігурович з Ню Гейвену, а в англійській мові виголосить промову майор міста Гартфорду Джордж Атесон, довголітній приятель українців. Губернатор стейту Мескел прийме стейтову делеґацію УККА, яку очолюватиме того року голова Відділу Колчестер п. Богдан Сокольський, Мейор Гартфорду Дж. Атесон прийме делеґацію місцевого Відділу УККА, очолюваного головою Відділу інж. Ярославом Лучканем. 22 січня українські національні прапори повіватимуть, поруч американських, на стейтовому капітолю та на ратуші міста Гартфорду.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

В суботу 20-го січня відбудеться бенкет, на якому передбачається численна участь американських гостей і представників інших національних груп. Бенкет відкриє голова Відділу УККА д-р М. Снігурович. Промов-

(Закінчення на ст. 4-ій)

ЗАКЛИК УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ В РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!

Наближається ювілей найсвітліших подій в новітній історії України — проголошення IV Універсалом 22-го січня 1918 року Незалежности і Суверенности Української Народної Республіки. Ювілей проголошення об'єднання всіх українських земель в одній суверенній ні від кого незалежній Соборній Українській Державі вікопомним Актом Злуки 22-го січня 1919 року. Тоді Український Нарід важким зусиллям і боротьбою відновив свою Державність на своїх етнографічних землях з власним державним скарбом, з власними збройними силами, які на реґулярних фронтах три роки геройсько ставали в обороні України проти наїздів сусідів.

Від того часу минають роки за роками. Почалася вже і друга півсотня, коли „волею, словом і чином Народу, Україна стала Незалежною і Соборною".

А все ж — ці два великі АКТИ СІЧНЯ 1918 і 1919 років наче дві ясні зорі сяють досі й сяятимуть поколінням дороговказом у національному, духовому й політичному житті, істиною незаперечною, що тільки відновою повноти їхнього змісту нарід стане знову єдиним, хазяїном у своїй хаті і на своєму полі!

Гляньмо, як у інших народів!

У всіх — свято над святами національними — це свято Незалежности.

Будемо ж і ми тут, у цій великій Країні Волі, що так урочисто щорічно відзначає день своєї Незалежности, роковини її деклярації Незалежности — вірні тому, що тоді сказав Український Нарід у своїй Деклярації: УНІВЕРСАЛАХ НЕЗАЛЕЖНОСТИ И СОБОРНОСТИ.

І достойно вшануємо їх.

В дні 23-го січня в Палаті Репрезентантів буде відмовлена молитва в намірениі Українського Народу. Того ж дня конґресмени і сенатори в Конґресі ЗСА проголосять свої заявив в обороні України, що була насильно поневолена большевиками. Хай ті заяви наших леґітивних представників в Конґресі ЗСА, хай проклямації Дня Української Незалежности" губернаторів стейтів і посадників міст, хай промови політичних діячів Америки на наших святкуваннях дійдуть до земляків в Україні і поза нею сущих, дійдуть відгомоном про нашу працю в поширюванні правди Українського Народу, що Акти Січня вічно житимуть між українцями, які знайшлися поза Батьківщиною.

Хай радісний гомін нашого національного гимну, що його співатимемо на святкуваннях роковин Актів Січня, понесеться туди, на Рідну Землю, в її столицю, на майдан Софії, й звідтіль втиснеться у всі закутини міст та селищ і звістить, що ВОНА, НАША УКРАЇНА — ЩЕ НЕ ВМЕРЛА — НЕ ВМРЕ — А ЖИТИМЕ ВІЛЬНОЮ, НЕЗАЛЕЖНОЮ, СОБОРНОЮ!

Ню Йорк, у січні 1973 року Божого

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

Січневі Роковини в Клівленді: посадник міста одержить Шевченківську Грамоту Волі, промову виголосить сенатор Юзик

Посадник Ралф Перк

Сенатор Павло Юзик

Клівленд. — Урочисте відзначення роковин проголошення державної незалежности і соборности України відбудеться в цій великій громаді в суботу, 27-го січня, у формі Святочного Бенкету, під час якого посадник міста Ралф Перк, один з найбільш послідовних приятелів справи визволення українського та інших поневолених народів, одержить найвище українське відзначення в Америці, Шевченківську Нагороду Волі. Бенкет відбудеться о год. 7:30 вечора в залях готелю Голланден Гавз і Нагороду Волі вручить посадникові Перкові екзекутивний віце-президент УКА Йосип Лисогір при співучасти голови Відділу УККА Василя Ліщинецького та інших членів Управи. Святочну промову виголосить сенатор Павло Юзик з Канади, а в мистецькій частині програми виступить соліст-баритон Ярослав Щур з Вінніпеґу.

У понеділок 22-го січня, в залі Управи Міста в ратуші відбудеться від год. 5 до 7-ої вечора „Український Вечір", в програмі якого посадник Перк підпише і проголосить проклямацію „Дня Української Незалежности" в місті. Подібну проклямацію підпише також посадник Парми і того ж дня на ратушах Клівленду і Парми будуть піднесені, побіч американських, синьо-жовті українські прапори. Вечір включає також мистецьку програму з виступом танцювального ансамблю під проводом п. Богуславського. В неділю, 21-го січня, в усіх українських церквах Клівленду і Парми будуть відслужені торжественні Богослуження в намірениі українського народу.

У Вашинґтоні йде приготування до інавґурації президента Ніксона

Вашинґтон. — В суботу 20 січня в столиці ЗСА відбудеться великого розміру і незвичайно коштовна імпреза — інавґурація президента Ніксона. Того роду імпреза у Вашинґтоні повторяється кожних чотири роки, але цьогорічна інавґурація заповідається особливо імпозантно. Одинока річ, яка може внести замішання у прецизно випрацьовану програму святкувань, це сподівані протестні акції, що їх готують, чи принаймні заповідають, що готують, всі прихильники замирення у В'єтнамі без уваги на такі чи інші наслідки. Поліція дбайливо приготовляється до протиурядових демонстрацій, маючи до свого розпорядження також військові частини, які будуть охороняти район інавґураційного походу та інавґураційної паради на Капітолю. Як інформують, участь в інавґураційних імпрезах, які почалися 18 січня принняттям для віце-президента Спіро Еґню і його родини, буде багато коштувати запрошених гостей. Найдешевше ще буде сидяче місце на шляху інавґураційного походу, а також квитки на „баль молоді" — по 15.00 дол. від особи. Всі інші імпрези, зв'язані з інавґурацією, включно з коштами перебування у Вашинґтоні, коштуватимуть тисячі долярів. Карта вступу на один з балів коштує 40.00 дол., а відокремлена льожа на 8 осіб, — 1,000 дол. Коли хтось захоче взяти участь у всіх запланованих імпрезах в часі інавґурації, то самі квитки вступу коштуватимуть його 850.00 дол. Понад 40,000 осіб одержало офіційні запрошення до участи в 14 інавґураційних імпрезах, балях, концертах, різних приняттях тощо. Очевидно, інавґураційні урочистості будуть фільмовані і передавані відразу телевізійними станціями. Хто справді хоче все побачити і обмежити до мінімум свої витрати, матиме змогу спостерігати імпрезу на телевізійному екрані, сидячи у власній хаті.

Президент Південного В'єтнаму має застереження щодо умов перемир'я

Сайґон. — З кіл, близьких до президента Південного В'єтнаму Нґуєна Вана Тіє поінформовано пресу у Сайґоні, що названий президент зголосив висланникові президента Ніксона генералові Александрові Гейґові низку застережень проти чотирьох радше технічних подробиць, що стосуються передбаченого перемир'я у В'єтнамі, але погоджується у принципі на цілість тексту договору, злагодженого у переговорах між Генрі Кіссінджером і в'єтнамськими комуністами у Парижі. Застереження стосуються дислокації війська і свободи його рухів під час перемир'я, а також звільнення полонених, не тільки військовиків, але й цивільних та долі політичних в'язнів. Водночас, міністер закордонних справ Південного В'єтнаму Тран Ван Лям заявив у Парижі, що Південний В'єтнам готов підписати договір про перемир'я разом із Національним Комітетом Визволення, себто В'єтконґом, але не з „Тимчасовим революційним урядом В'єтконґу". Уряд Південного В'єтнаму визнає існування В'єтконґу, як опозиційної підпільно-комуністичної організації, але не визнає згаданого підпільного уряду, який хоче ставити себе нарівні з леґальним урядом Південного В'єтнаму. Генерал Гейґ перевів у минулу середу нараду з президентом Камбоджи Лоном Нолем та відлетів до столиці Ляосу Вієнтіяну на нараду з тамошнім прем'єром Суванною Фумою. Генрі Кіссінджер наполягав у переговорах з в'єтнамськими комуністами, що перемир'я мусить обов'язувати однаково на території В'єтнаму, як Ляосу і Камбоджи. Г. Кіссінджер має перелетіти до Парижу на остаточну розмову з представником Північного В'єтнаму Ле Дуком То з початком найближчого тижня. У Сайґоні заперечено вістку, що її передав тамошній представник Колюмбія Бродкестінґ Сістем, що перемир'я буде проголошене напередодні інавґурації президента Ніксона. Генерал А. Гейґ склав через радіо довге звідомлення през. Ніксонові про розмови в Сайґоні.

Акад. Сахаров висловив розчарування з приводу обмеженої совєтської амнестії

Москва. — Акад. А. Сахаров, голова неофіційного совєтського Комітету прав людини висловив у поширюваному тут дисидентами самвидавним способом документі своє розчарування з приводу проголошеної 28 грудня минулого року для відзначення 50-річчя створення Совєтського Союзу амнестії. Стосувалася ця амнестія звичайних кримінальних в'язнів, особливо ж тих, що були засуджені перший раз, як також воєнних ветеранів, пенсіонерів, вагітних жінок або ж нелітніх осіб. У заяві Сахарова стверджено, що амнестія не охопила політичних в'язнів, які перебувають у психіятричних лікарнях та людей засуджених за порушення постанов указу, спрямованого на боротьбу з паразитарними елементами, використовуваного для боротьби з дисидентами. У зв'язку із цим комуністичної Москви були тільки дві політичні амнестії — одна 1913 року для відзначення 300-річчя встановлення Династії Романових і друга 1927 року для відзначення большевицької революції. У поширюваному документі акад. А. Сахаров ствердив також, що відібрання громадянства колишньому членові Комітету прав людини Валерієві Чалідзе після його прибуття до ЗСА було порушенням самих же таки совєтських законів, але ж водночас висловив здогад, що це відібрання було зааранжоване органами КҐБ в порозумінні з самим таки Чалідзе. Не було випадку, стверджується в документі, щоб звичайний совєтський громадянин міг одержати дозвіл на виїзд із СССР для виступів із доповіддями за кордоном, до того ж разом із своєю жінкою.

ВІДБУДЕТЬСЯ НАРАДА ВІДДІЛІВ УККА СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

Елізабет. — Заходами Координаційної Ради Відділів УККА стейту Ню Джерзі 4 лютого тут, у приміщеннях Українського Народного Дому відбудеться нарада представників громадськости та Відділів УККА в справі влаштування українського фестивалю в Гарден Стейт Артс Центер, а також в справі відзначення 40-річчя голодової облоги України.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова каденція

Урочиста інавгурація кожночасного президента З'єднаних Стейтів має правно - формальну підставу в двох постановах Конституції. У 7-ій точці 2-ої статті сказано, що „перед приступленням до виконування свого уряду він (Президент) має скласти таку присягу вірности ..." — і далі наведено текст присяги. У 20-му Додатку визначено докладно, що „терміни урядування президента і віце - президента мають скінчитися вполудне 20-го січня ..." За традиційним звичаєм заприсяження президента і віце - президента ЗСА відбувається на церемонії, сутнє значення якої переступає межі виконання тільки формальної постанови Конституції. Це — маніфестація єдности і співпраці голови держави з народом і народу з своїм лідером.

Присягаючи на урочистій інавгурації, що він „зберігатиме, охоронятиме й боронитиме" Конституцію ЗСА, Президент тим самим стає понад партії і верстви. Він — назверхній репрезентант, водночас голова Уряду, що його складає за своєю вподобою, і найвищий командувач збройних сил країни. У 2-ій статті Конституції визначається термін урядування Президента на 4 роки, а в 22-му Додатку обмежено можливості урядування Президента ЗСА 2-ма каденціями. 7-го листопада мин. року обрано Ричарда Ніксона на другу каденцію голосами електорів з 49-ох стейтів Америки, за винятком стейту Мессачузетс і Дистрикту Колумбії.

Друга каденція Ричарда Ніксона розпочинається під знаком вірогідного закінчення війни у В'єтнамі в найближчих днях і економічного здвигу, що його характеризують найвище число затруднених і найвища сума загального крайового прибутку. Але водночас країну заливають хвилі злочинства, вона терпить від забруднення природи, не зникла ще загроза інфляції. І хоч Ричард Ніксон вступив на шлях тіснішого „співіснування" з Москвою і Пекіном, не зникла загроза совєтського агресивного імперіялізму. Проте, в особі Ричарда Ніксона Америка і ввесь світ мають людину, яка здає собі справу з суті комунізму та загрози від СССР і саме тому зберігає могутню збройну силу, найкращу забезпеку волі і свободи. Величезна більшість народу виявила Ричардові Ніксонові довір'я, як державному мужеві, який дивиться в майбутність, має відвагу приймати непопулярні рішення, має почуття відповідальности за свої слова і діла. З цими прикметами розпочинає він свою другу каденцію.

Австралія і Коммонвелт

З приходом до влади в Австралії Лейбористського уряду під проводом Г. Вітлема поширилися там голоси за зірвання всяких конституційних і леґальних зв'язків з Великою Британією. З того приводу англійська преса вмістила останньо ряд коментарів, провідною думкою яких є, що коли Австралія хоче такого роду своє дотеперішнє пов'язання з Великою Британією розірвати, то це вона може зробити. В оцінці газети „Дейлі Телеграф" (консервативний напрямок), існуючі під сучасну пору конституційні зв'язки між країнами Коммонвелту зберігаються на основі добровільного погодження заінтересованих країн. Це також стосується і питання збереження британської монархії.

Единбурзький „Шкотсмен" (незалежна газета) пише, що немає ще підстав припускати, що перетворення Австралії на республіку неминуче, хоч відчужування обох країн стає щораз сильніше. Остаточне рішення, пише ця газета, належатиме самим австралійцям, і коли Австралія рішиться на зірвання зв'язків з Британією, то Британія не могтиме і не повинна цьому протиставитися. Ліберальна газета „Гардіян" пов'язує плян перетворення Австралії на республіку з повною ревізією дотеперішньої зовнішньої політики Австралії, яка переходить, як зазначає газета, „фундаментальні зміни". Тижневик „Панч" пише, що „зближення Британії з Европою і зміни в австралійській торговельній структурі мусіли вплинути на послаблення формальних зв'язків. Знову ж новий націоналізм у такій формі, в якій він виступає, вимагає, щоб країна виглядала більше по-„австралійському".

З приводу цієї дискусії на сторінках британської преси на тему відносин між країнами Британського Коммонвелту, варто нагадати про дискусію на тему „розв'язки національного питання" в СССР, де конституція гарантує республікам вільний вихід з СССР, а одночасно пишеться про те, що така чи інша республіка є „невід'ємною складовою частиною Совєтського Союзу". Не зважаючи на всі ґарантії, записані у совєтській конституції, ледве чи була б можлива такого роду дискусія на тему відносин між республіками СССР у контрольованій совєтським режимом пресі.

М. Сосновський

УТОПІЯ, ЗАПЛЯНОВАНА НА 1990 РІК

(1)

В другій половині грудня 1972 р. закінчилися святкування відзначування 50-річчя утворення СССР. Центральною подією цих святкувань було спільне урочисте засідання ЦК КПСС, Верховного Совєту СССР і Верховного Совєту РСФСР 21 грудня, на якому з промовою виступив генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв. Такі ж „урочисті засідання" відбулися по всіх столицях „союзних республік", автономних республік, областей та країв з доповідями перших секретарів місцевих компартій. В Україні таке „урочисте засідання" відбулося 15 грудня з доповіддю першого секретаря ЦК КПУкраїни В. Щербицького. На всіх цих засіданнях схвалювано спеціяльні резолюції, в яких деклярується „вірність генеральній лінії партії", „відданість" справі будівництва „соціялізму і комунізму" та підтримку „внутрішній і зовнішній політиці Центрального Комітету КПСС, невтомній діяльности Політбюра ЦК, генерального секретаря ЦК КПСС Л. І. Брежнєва по втіленню в життя генеральної лінії партії, рішень XXIУ з'їзду КПСС".

Все це до зануди відомий сценарій, знайомі фрази і знайомі запевнювання та клятьби, що ними виповнена вся совєтська щоденна преса, совєтські популярні й наукові журнали. Над цим усім можна було б і не зупинятися, але в цьому всьому є деякі моменти, що їх не можна випускати з уваги. Маємо тут на увазі не так оте стереотипне перекручування історичних фактів, вибілювання чи промовчування чорних сторінок совєтської дійсности, як проєкцію майбутнього, яку розгорнув у своїй промові совєтський лідер ген. секретар Брежнєв. Ця проєкція майбутнього така ж утопічна, як утопічними виявилися різні проєкції Леніна, Сталіна і безпосереднього попередника Брежнєва — Хрущова, який заповідав „побудову комунізму за 20 років". Брежнєв зі своїми „пророцтвами" обережніший, він не говорить про „побудову комунізму" в якомусь окресленому часі, але не може звільнитися від традиційної російсько - совєтської бомбастики та замилювання очей і говорить про „незвичайні досягнення" соціялістичної системи у... 1990 році.

Як знаємо з історії, політичні утопісти не належать до небезпечних людей доти, поки свої утопії обмежують теоретичними еляборатами. Небезпека постає тоді, коли примхою долі, чи у висліді збігу подій такий утопіст стане при владі, коли в його руках зосередиться сила, з допомогою якої перед ним розкриється можливість переводити в життя його утопічні проєкти.

Найновіша історія особливо багата на таких утопістів при владі, що коштувало десяткам народів, а то й цілому світові мільйони жертв, море крови і терпінь. Клясичним прикладом таких утопістів нової доби у Сх. Европі є В. Ульянов Ленін, а в Західній Европі — Адольф Гітлер. В першому випадку йшлося про „пролетарську революцію" і „побудову комунізму", під керівництвом „російського пролетаріяту", а в другому — про побудову „тисячолітнього Райху" і гегемонію німецького народу у цілому світі. Не треба тут згадувати, чим все це скінчилося. Але коли „тисячолітній Райх" уже належить до історії, то започаткований Леніним кривавий експеримент ще триває і ще досі за нього десятки народів платять дорогу ціну. Продовжувачі „справи Леніна" — теперішній ЦК КПСС і його „колективне керівництво" на чолі з Брежнєвим не тільки продовжують ленінський експеримент ,але й плянують здійснити його засадничі постуляти не пізніше як у 1990 році.

Враховуючи важкий досвід минулого з ленінським експериментом за минулих 50 років, доцільним буде докладніше приглянутися всьому тому, що пропонують нинішні совєтські можновладці. Наступні питання мають засадниче значення, коли говорити про совєтську проєкцію майбутнього: державно - політична структура СССР, господарство СССР та національна політика совєтського режиму.

Державно - політичні проблеми СССР

За совєтською термінологією йдеться тут про державно - політичну структуру, яка маніфестує і одночасно забезпечує „непорушну єдність і братерську дружбу народів СССР". Не приходиться говорити про особливу важливість цієї проблеми, враховуючи той факт, що совєтська імперія об'єднує у своїх кордонах десятки н а ц іональностей, втримуючи їх під контролею з допомогою досить складної адміністраційної системи, яка, з одного боку, формально віддзеркалює національну зрізничкованість імперії, а з другого — є продуктом до максимальних меж доведеної централізації. Цю структуру найточніше віддає відома ленінська формула „демократичний централізм".

Як відомо, створення СССР попередила досить широка дискусія на форумах Російської К о м уністичної партії (большевиків) і комуністичних партій України, Білоруси, Закавказзя. Тоді велася боротьба між централістичними тенденціями російських комуністів, в першу чергу Сталіна, які хотіли включити національні республіки України, Білоруси і Закавказзя в склад Російської федерації, і речниками децентралізації у взаєминах між совєтськими республіками — українськими комуністами М и к о л ою Скрипником та Володимиром Затонським. Централісти пропонували федерацію, децентралісти — конфедерацію. Перемогли централісти, спираючися на авторитет Леніна, який знайшов „компроміс" у формі абсурдної „федеративної конфедерації" СССР, в основу якого покладено отой власне „демократичний централізм".

Конституція 1936 року, яка свого часу називалася „сталінською", віддзеркалює розвиток централістичних тенденцій і ступневу ліквідацію політично - адміністративної окремішности націй совєтської імперії в загальному пляні оформлення „єдиної радянської держави" при одночасному формальному збереженні їхніх державних атрибутів.

(Закінчення буде)

Василь Стецюк

ПРОФ. Д-Р ЄВГЕН ВЕРТИПОРОХ

Сл. п. проф. д-р Євген Вертипорох народився 17-го квітня 1898 року в Ляшках Королівських, повіт Перемишляни, в родині учителів. Гімназійні студії закінчив в Академічній гімназії у Львові (з перервою) в 1916 році з відзначенням і восени того року опинився в австрійському війську, в 41-му полку піхоти. Офіцерську школу закінчив у Горішньому Шлезьку. Потім був приділений до 3-го боснійсько-герцеговинського полку піхоти, що стаціонував у Будапешті. З Будапешту перенесено його на спеціяльний курс машинових крісів до Семигороду, а звідтіль на Буковину. Згодом, коли полк, в якому був Є. Вертипорох, мав їхати на італійський фронт, приділено його разом з іншими українськими старшинами до школи перекладачів у Кракові, звідки, після складення іспитів, приділено до команди викладачів у Кутах.

Після розпаду Австро-Угорської держави Євген Вертипорох повернувся додому і зголосився до Галицької Армії, до групи отамана Шашкевича, а згодом до 1-го корпусу Галицької Армії, т. зв. 5-ої Сокальської Бригади. Відбув відступ до т. зв. чотирикутника смерти, брав участь в сутичках з армією Галлера, згодом перейшов на схід і брав участь в поході Галицької Армії на Київ. У 1920 р. попав у польський полон, з якого вдалося йому вирватися і повернутися до Львова. Короткий час був студентом У к р а їнського Тайного Університету у Львові, звідки виїхав на студії до Високої Технічної Школи в Данціґу, що її закінчив у 1926 році з дипломом інженера - хеміка. Від 1926 до 1928 рр. був приватним асистентом відомого хеміка проф. Альфреда Воля, а від 1928 до 1929 р. — науковим асистентом проф. Воля при катедрі органічної хемії. Того року представив свою дослідну працю — як дисертацію п. н. „Діяння хлориду алюмінію на бензотрихлорид".

Від 1929 да 1933 р. Євген Вертипорох був старшим асистентом у проф. Воля, а від 1933 до 1934 р. у проф. Бутенандта, славного дослідника статевих гормонів, відзначеного нагородою Нобеля. На посаді асистента в Данціґу написав 16 наукових розвідок.

В той час одружився Євген Вертипорох з інж. Леонідою Хромовською зі Станиславова. В 1934-му році його номіновано дійсним членом НТШ і в тому ж році вернувся він на рідні землі і осів у Станиславові, де жили батьки його дружини. Працював там у рафінерії нафти Габера. Звідтіль незабаром переїхав до Львова на посаду приват - асистента у проф. Пілята в Політехніці. Але й тут недовго посидів, бо вже з початком 1935 р. запрошено його до найбільшої в Польщі хемічно - фармацевтичної фабрики „Маґістер А. Кліве", де він зорганізував науково - дослідчу ляборaторію. В 1938 р. зорганізував там також Інсуліновий Відділ і від 1940 до 1941 р. був керівником відділів хемічного й галенового та виробу таблеток і капсульок.

У той час проф. Вертипорох написав і випустив друком сім своїх праць про гормони і вітаміни.

Після конфіскати німцями цієї фабрики весною 1941 р. він перенісся до Кракова на посаду керівника продукції хемічно - фармацевтичної фабрики Е. Матуля та фабрики етерових олій і екстрактів А. Марфоля.

Навесні 1942 р. покликано проф. Вертипороха на катедру загальної хемії Державного Медичного Інституту у Львові, де згодом засновано Фармацевтичний факультет, а його номіновано деканом цього факультету. На цьому становищі він перебув до березня 1944 року, коли переїхав спершу до Кракова, згодом до Австрії і врешті до Баварії, де був професором УНРРА Університету в М ю н х ені (1945-1947) і врешті професором та деканом Фармацевтичного факультету УТГІ, аж до свого виїзду за океан.

Восени 1948 р. проф. Вертипорох переїхав до Канади, де заснував Відділ НТШ, пізніше НТШ в Канаді, що його очолював безперервно до своєї смерти. Завдяки зусиллям самого голови і кількох молодших науковців Канадське НТШ почало рости і розвиватись. Щорічні Наукові Конференції з різних нагод і зокрема березневі Наукові Конференції в пошану Патрона НТШ, а згодом і окремі Академічні Вечори та Наукові Сесії, присвячені важливим подіям з історії України і окремим постатям нашої культури — все це результати старань проф. Є. Вертипороха.

Поруч відданої праці для розбудови НТШ на терені Канади, брав проф. Є. Вертипорох активну участь в Українському Технічному Товаристві і кілька каденцій був головою Торонтського Відділу УТТ, а згодом і головою централі цього Товариства.

За видатну наукову діяльність Сенат УВУ номінував його в 1956 р. своїм звичайним професором, а в 1962 році Сенат УТГІ надав йому почесний докторат за його заслуги в педагогічній і організаційній діяльності.

Восени 1964 року Канадська УВАН наділила його почесною грамотою за заслуги на полі української вільної науки, а Хемічний Інститут Канади обрав його в 1966 році своїм дійсним членом. З рамени Наукової Ради Канади у Вінніпеґу наділено проф. Є. Вертипороха срібною Шевченківською медалею.

3-го березня 1963 р. проф. д-р Є. Вертипороха обрано генеральним секретарем Головної Ради НТШ, а після смерти проф. д-ра Романа Смаль - Стоцького — президентом Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка в усьому вільному світі. На цьому пості вклав він багато труду для налагнання якнайтісніших зв'язків з усіми НТШ. Не жаліючи власних коштів, відвідав майже всі центральні осередки діяльности НТШ в Канаді, ЗСА, Аргентіні та в Европі і плянував відвідати в найближчому часі наших поселенців і їх НТШ в Австралії.

В успішності діяльности сл. п. проф. Є. Вертипороха велику ролю відіграли його спокійна вдача, тактовність і ввічливість для кожного, серйозність і енергійність, витривалість у поглядах, консеквентність у діях і плянах.

Заслуги сл. п. Євгена Вертипороха для української науки, передусім для НТШ, великі, бо був він і зразковим громадянином і патріотом, що в молодості боронив свою Батьківщину з крісом у руках, а після поразки Визвольних Змагань пішов на чужину і став великим науковим дослідником та організатором української науки.

Вічна йому за це подяка і вічна пам'ять у нашій науці!

НОВА МАПА УКРАЇНИ

Наприкінці минулого року появилась фізична мапа України в мірилі 1:1,000.-000, призначена для нашого наймолодшого покоління і шкіл українознавства. Редактором її є д-р Р. Дражньовський, картографом — Л. Прокоп. Розміри мапи: 146 x 106 сантиметрів (58 x 42 інчів); це надає їй характеру стінної для клясного вжитку. Мапу видав Український С о ц іологічний Інститут коштами Братства Броди - Лев у кількості 4.000 примірників. Ціна — 10 долярів.

Остання фізична мапа України, авторства Кубійовича - Кулицького, що появилася 1942 р. у Львові в мірилі 1:1,500,000 (і зменшеному 1:2,500,000), дісталася на еміґрацію в дуже обмеженій кількості. Її брак найбільше відчувався в школах українознавства, в яких уживано дві мапі, підручні мапи (Оришкевича і Тютька — перша для загального вжитку, друга для початкових шкіл). В Україні видано одну фізичну стінну мапу українською мовою, але за кордон її не висилали.

Нова мапа — перша такого роду поява — справляє приємне враження і з технічного боку і збоку добору фарб. А тому, що вона призначена для наших наймолодших, її навантаження обмежене.

На мапі зазначені основні географічні області, ріки, найголовніші залізниці та шляхи. Центри областей виділено окремими кружками. Водоймища на Дніпрі позначені за останніми матеріялами; в Харківській області також зазначено Печенізьке й Новооскільське водоймища. На півдні показано п і в д е нноукраїнсько-кримський н а в однювальканал, а в Донецькій області водопостачальний канал.

Крім найголовніших щодо кількости населення міст, на мапі подано і деякі менші міста, що мають історичне значення (наприклад, Чигирин, Хуст). Кордони України в межах УССР позначено червоною смугою, обласні межі — чорними рисами, непомітними для глядача. Етнографічну територію поза сучасними кордонами подано червоною сіткою.

Рельєф представлено за сучасними картографічними даними. Скаля висот охоплює: 0-100 м, 100-200 м, 200-300 м, 300-500 м, 500-1,000 м, 1,000-2,000 м і понад 2,000 м. Глибини подані так: 0-100 м, 100-200 м, 200-500 м, 500-1,000 м, 1,000-2,000 м і глибше як 2,000 м. Вибрані, основні точки висот і глибин подано також у метрах.

Написи, що визначають географічні області — чіткі, як і назви міст (4 роди величин). Усіх міст, поданих на мапі, 168, що відповідає її призначенню. Недоліком є брак таких міст, як Макіївка (бл. 400.000 населення), Дніпродзержинськ (важливе індустріяльне місто, 230.000), Краматорськ (150.000), Констянтинівка (110.000) і Красний Луч (105.000), а з менших Марганець, Розділ, Червоноград та Нововолинськ, важливі в економічному значенні. Ці недоліки можна легко виправити: надрукувати їх на прозорій плівці і наклеїти на мапі. До „Куп'янськ" треба додати апостроф. Інші похибки можна виправити на окремій карточці, доданій до мапи (Тендрівська коса, Зміїний острів, Кам'яні могили тощо).

В загальному мапа є корисною і доцільною появою, і редакторові та картографові належить подяка за їхню працю для нашої дітвори.

Г. К-й

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(17)

Наукові твори ідуть до навчальних закладів і стають основою системи навчання російською мовою.

Той факт, що у вищих і середніх навчальних закладах навчаються російською мовою, п р и м у ш у є батьків-українців заздалегідь готувати своїх дітей до вступу до цих вищих чи середніх спеціальних навчальних закладів. Вони посилають своїх дітей і до загальноосвітніх шкіл з російською мовою навчання, бо ж відомо, що випускники сільських середніх шкіл, де навчають українською мовою, менше витримують екзамени до вищих шкіл.

За статистикою міського відділу освіти за 1966 рік з 160 411 учнів всього по Києву в російських школах навчалось 128 118 учнів, або 77%, хоч за переписом населення нацменшостей по Києву — 40%. Отже, 37% учнів-українців вчаться в російських школах.

Взагалі по Києву в 1966 році було 207 загальноосвітніх шкіл. З них російських шкіл 150 з кількістю учнів 128 112. Українських — 57, з кількістю учнів 38 299.

З мішаних шкіл: українських (українські плюс російські групи) — 50, російських (російські плюс українські групи) — . . . *).

Самий факт існування мішаних груп — це неприпустиме явище. У таких школах нема рідної мови, а є суржик. На перервах, поза класою і вчителі і діти розмовляють оцим гидким суржиком. Така ж картина і по всіх інших великих містах України.

Т р е т і й ф а к т. Безправне становище українських трудящих, які живуть в Радянському Союзі поза межами України на правах нацменшостей. Їх немало. Більше як 5 мільйонів. Відомо, що за вказівками В. І. Леніна, піклуванням першого наркома освіти Радянського Союзу А. З. Луначарського, для цих українців було відкрито тисячі шкіл з українською мовою навчання. Так лише на Кубані було таких 746 шкіл.

В 1937 році розпорядженням Сталіна й Кагановича всі ці школи були закриті, а патріотів таких шкіл покарано як націоналістів, ворогів народу. На запитання, чому зараз не відкрито українських шкіл, Міністерство освіти Союзу відповідає — „Нет заявок". А хто ж то насмілиться заявляти?

Росіяни на Україні мають рідною мовою всі види культури: школи, газети, літературу, театри, клюби, кіно. Українці поза межами України в Союзі нічого рідною мовою не мають. Це що, інтернаціоналізм?

В сусідніх демократичних країнах: Польщі, Чехословаччині, Румунії, Болгарії, де значна кількість українців, є для них школи з українською мовою навчання, видаються українські газети, журнали. Це природно, як природно дихати повітрям.

Уряди цих республік сприяють розвитку нацменшостей.

Цілком природно, що уряд Української РСР повинен проявити батьківське піклування щодо розвитку української культури там, де живуть українці на правах нацменшостей, і найперше треба провести велику роз'яснювальну роботу серед мас трудящих українців, як засобами преси, так і в особистих виступах наших діячів культури, довести до свідомости кожного громадянина, що без рідної мови зникає народ.

Ще один факт. Українець, з спеціальности інженер електрорадіотехніки, працював в армії за спеціальністю, демобілізувався, став до праці в Інституті Академії Наук як інженер-заввідділом електрорадіоприладів. При ньому 2 механіки. Створюють прилади для заводів. Одержують схвальні характеристики про роботу приладів. Кінчається рік. Інженер пише звіт про річну працю. Пише українською мовою. Директор Інституту вимагає писати звіт російською мовою. Інженер відмовляється. Дирекція звільняє інженера „за скороченням штатів". Інженер подає в суд. На суді директор доводить, що відділ уже непотрібний, що інженер і його механіки не кваліфіковані. Інші інженери того ж Інституту — свідки — доводять, що відділ потрібний, що виготовлена ним апаратура з успіхом застосовується на заводах, що звільнений інженер і його техніки кваліфіковані працівники. Суд відмовляє в скарзі про поновлення, бо звільнено за скороченням штатів. Інженер і його два механіки залишились на вулиці — без роботи. Уже два роки інженер безробітний. Стає на роботу, але характеристика „впертий націоналіст" першого Інституту як клеймо, і його звільняють.

В. І. Ленін: „Треба запровадити найсуворіші правила відносно вживання національної мови . . . Немає сумніву, що під приводом єдности залізничної служби, під приводом єдности фіскальної і т. ін. у нас при сучасному нашому апараті проникатиме дуже багато зловживань істинно-русского характеру" (31/XII-1922 р.).

XII з'їзд РКП(б) у квітні 1923 року підтвердив пропозицію Леніна: „Домогтися, щоб були видані спеціальні закони, що забезпечують вживання рідної мови в усіх державних установах".

1927 рік. Уряд Української Республіки видав закон про забезпечення розвитку української культури і рівноправности мов. Підписали цей закон вірні ленінці Г. Петровський і В. Чубар. Закон не відмінений і вимагає, щоб у всіх навчальних закладах і установах була обов'язковою українська мова.

„До того часу, поки українською мовою не буде ширитись наука, поки ця мова не стане знаряддям всенародної освіти — до того часу з усіх наших писань на цій мові буде блискучий пустоцвіт" (Костомаров М., „Соловья баснями не кормят").

„Любити свій край, знати його багатства, його особливості, його історію — на цих кращих почуттях до рідних місць і виховується справжній патріотизм радянських людей" (М. І. Калінін).

Ми закликаємо всіх чесних людей твердо проводити в життя ленінське вчення про розквіт української культури.

ЧИЯ МАМА РІДНІША?

Цієї азбучної битви ми не здихалися за 100 років . . .

Мабуть, десь у світі розуміють двоязикість лише як роздвоєний язик змії. Дві рідні мови для одного народу — цього ніхто в світі не розуміє. А ми до цього звикли настільки, що навіть не помічаємо нав'язування тенденції затримати розвиток рідної мови, затримати розвиток національного думання, накинути обов'язкову порцію російських пісень в українських концертах, російських слів в українських текстах, російських імен на сторінках нашої культури. Накинути уявлення про нашу цілковиту залежність і другосортність.

(Продовження буде)

*) Нечітко в оригіналі.

Зимові високошкільні курси українознавства УВУ

Як відомо, Український Вільний Університет улаштовує кожнорічно Високошкільні літні курси українознавства для студентів, які не мали змоги кінчати під час гімназіяльної науки доповняльних курсів українознавства. Вони досі відбувалися правильно в липні, згл. у серпні. Але виявляється, що не всі студенти можуть брати у них участь, а зокрема ті, які в часі курсів провадять, як інструктори чи виховники, літні табори (церковні, пластові, сумівські тощо). Тим часом саме для тієї категорії курси українознавства є найбільше потрібні. Тому Ректорат УВУ рішив улаштувати в біжучому році двотижневі зимові курси українознавства від понеділка 5-го до п'ятниці 14-го березня 1973 р. (під час міжсеместральних ферій).

Курси охоплюватимуть виклади з історії України, з української культури, літератури та розвитку української політичної думки. Передбачених разом 40 викладових годин (по 4 години денно, із вільною суботою та неділею). Курси засадничо подумані для студіюючої молоді у Німеччині, найбільше занятої влітї, але у них можуть брати участь всі бажаючі, з будь-якої країни. Зголошення на курси надсилати на адресу канцелярії УВУ до 20-го лютого 1973 р.

Інформуємо, що нормальні літні семестри УВУ на двох факультетах (філософічному й правничому та суспільно-економічних наук) будуть тривати від 1-го липня до 31 серпня 1973 р., а Високошкільні літні курси українознавства від 1-го до 21-го серпня 1973 р. Ближчі інформації будуть подані в наступному комунікаті, а інформації уділяє постійно канцелярія УВУ. Адреса: Ukrainische Freie Universität, 8 München 80, Laplacestrasse 24, West Germany.

Громада в Йонкерсі відзначить Січневі Роковини

Ще в грудні м.р. з ініціятиви Управи 11-го Відділу ООЧСУ скликано ділові наради представників усіх, діючих в місті Йонкерсі, організацій, товариств та установ, з яких створено Комітет для відзначення Січневих роковин.

Ділові наради відкрив голова 11-го Відділу ООЧСУ Лев Футала, він привітав приявних і з'ясував ціль нарад.

Після виміни думок, одобрено ініціятиву Управи Відділу ООЧСУ та вибрано Діловий Комітет, який має зайнятися підготовою святкувань. Комітет очолив Лев Футала, а до його складу увійшли п.п.: Богдан Вітюк, Степан Гаврилюк, Микола Сидор, Орест Русинко, Осип Дашко, Дмитро Івасютин, Михайло Зварич, Лев Коковдинський, Юрій Ковальчик, Марія Кульчицька, Мирон Климко, Петро Русинко і Роман Зварич.

Рішено звернутися до місцевого посадника міста про відзначення самого дня 22-го січня Українським Днем, піднесенням українського прапора на ратуші.

Святкова Академія відбудеться в неділю 28 січня, о год. 4-ій по полудні в залі УНДому при 301 Палісейд Евні в Йонкерсі. У програмі доповідь голови місцевої Пластової Станиці Остапа Винника, виступ артиста Львівської опери Лева Рейнаровича, виступи місцевої молоді Юнацтва СУМА та Станиці Пласту.

М.К.

Вадим Лесич

XVI Жіноча образотворча виставка в Ню Йорку

Влаштовування щорічних образотворчих виставок жінок вже наче увійшло у традицію діяльности 64-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню Йорку. Цьогорічна виставка відбулася у великій залі Літ.-Мист. Клюбу в Ню Йорку в днях від 19 листопада до 3-го грудня м. р. Виставлено понад сотню (в тому декілька поза каталогом) праць різних малярських технік та три керамічні скульптури Ярослава Геруляка. Ці скульптури відігрaли не лише ролю декораційного компонента виставки, але вирізнялися між усіми працями як речі справжнього і здисциплінованого мистецтва, де не тільки творча уява мистця але й збалянсована форма самобутнього мистецького вислову промовисто говорять про непересічну вартість цього мистецтва.

Натомість для малярських і графічних праць цієї виставки знайти спільний критерій оцінки — річ практично неможлива, бо виставлені аматорські праці різних творчих можливостей із малярськими працями більш чи менш професійно вишколених молодших і старших малярок. Перші враження з виставки досить хаотичні, бо виставка переванатажена кількістю і праці поодиноких малярок розвішено в дуже різних місцях без узгляднення будь-якої системи. Також навіть годі перечислити імена всіх 35-ти (в тому одна — Віри Вовк — поза каталогом) учасниць виставки, бо це забрало б біля 30 рядків друкованої шпальти у цій короткій рецензії. Це не значить, що переважають праці злі чи невдалі, але загальний рівень виставлених творів (чимало відомих малярок не взяло участи у цьогорічній виставці) здебільшого пересічний хоч і не позбавлений мистецької вартости.

Найцікавішими творами на виставці, крім вище згаданих скульптор Ярослави Геруляк, здається мені олія відважного й сильного мазка і дві акварелі (особливо „Монастир з XVII ст.") Ірини Феденишин, олія „Портрет моєї Мами" — сеньйора наших малярок Ірини Шухевич, обидва ґваші Зої Лісовської, студія - лінорит „Мати і дитина" та батік „Убогі" Оксани Лукашевич-Полон, як також дві праці техніки батік Ждани Федущак, Лялі Кучми - Нестюк офорт „Без назви", обидва акриліки Софії Лади, олія „Головка св. Бернадетти" і почасти „Перший сніг" Ніни Раковської та в дуже некорисному місці (над дверми) вивішено неймовірно лагідна до меж стишеним кольоритом олія „Літній ранок" Марії Широцької.

Крім згаданих звертають на себе увагу „Квіти" Ольги Гурської - Крюкової, приємна пастеля „Над озером" Володимири Рубель, дереворити Христини Головчак - Дебарі, настроєва акварель „Осінь" та цікаві „Гриби" Євгенії Рубчак -Єнсен, та іконописні темпери Галини Титли і Дарії Костів.

Ще чимало інших праць, мабуть не менш вартісних від щойно згаданих, але менш яскравих кольоритом у загальному, майже базарному, крутежі барв на виставці, (напр. акварелі Оксани Мошинської, олії Софії Петеш чи Іванни Приймы, Ірини Зелик і ін.) можна б згадати, але вони на виставці до деякої міри приглушені абсолютно завеликою кількістю експонованих праць. Ця перевантаженість мабуть і спричинила, що числа праць у каталозі у добрих кількох завважених мною випадках не згоджувалися з числами на вивішених картинах.

Мені здається, що й такі виставки, де основним і єдиним спільним знаменником є будь-яка позамистецька, особливого типу (напр. обов'язкова жіноча стать учасників виставки) прикмета, тоді також для добра виставки було б корисно зберігати строгішу селективність пропонованих до виставлення праць, що водночас дало б менше навантаження стін картинами і більшу проглядність усієї виставки. Ще одна заввага: чи не було б скромніше даючи офіційну назву виставці, не називати її, як є у каталозі і було, „XVI мистецька виставка жіночої творчости", а менш парадно, напр. Образотворча виставка жінок, або Жіноча образотворча виставка, чи якось в тому роді? І чи така скромніша, непретенсійна назва не відповідала б точніше усім неспірним прикметам виставки?

Заповідають шосту пленарну сесію Секретаріяту СКВУ

Лондон.. — Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців повідомила про те, що шоста пленарна сесія Секретаріяту СКВУ відбудеться в Торонті 26-28 січня 1973 р. В рямках шостої сесії відбудеться також панель Світової Конференції Української Молоді. Наради почнуться у пополудневих годинах 26 січня. По прийнятті порядку нарад і протоколу звітуватимуть генеральний секретар д-р С. Фостун, скарбник мгр О. Коваль та Контрольна комісія. У вечірніх годинах доповідатиме д-р М. Марунчак про українські поселення в сателітних державах. Другий день нарад буде присвячений дискусії над звідомленнями, справі чергового Світового Конгресу та затвердженню правильників рад і комісій. Вечером 27 січня буде влаштована зустріч членів Секретаріяту з представниками українських організацій. Третього дня нарад сесія розгляне проєкт бюджету та проєкти резолюцій. Одночасно з сесією Секретаріяту окремі ради і комісії Секретаріяту матимуть свої наради.

Молоді учителі українці підготовляють заснування станової організації

Нюарк, Н.Дж. — Молоді українські фахові сили — вчителі американських початкових і середніх шкіл, — підготовляють створення своєї станової організації. 12-го січня відбулися в Нюарку перші дискусійні сходини, які заініціював мгр Ярослав Рак, голова Відділу УККА в Нюарку-Ірвінґтоні і голова Світової Культурно-Освітньої Ради при СКВУ, СКВОР. На ті сходини прибули вчителі з початкових і середніх американських шкіл із району Ню Йорку - Ню Джерзі, з яких деякі також викладають в українських парафіяльних школах: Т. Старух, Дарія Фарміга, Галя Климук, Квітка Семанишин, Ю. Яцикевич, Р. Бойко, Ю. Граб, Неоніля Гіна. На нараді вирішено скликати ширші сходини 23-го лютого в Українському Домі в Пассейку, Н.Дж. Головою ініціятивного комітету вибрано Теофіля Старуха. Ініціятивна група повідомляє, що перший з'їзд утворюваної станової професійної учительської організації відбудеться на Оселі УНСоюзу „Союзівці". У стейті Мериленд учитель Павло Фенчак створив уже Українську Освітню Асоціяцію, до якої ввійшли понад 20 учителів-професіоналістів. Асоціяція дбає про те, щоб виелімінувати з американських шкільних підручників недоречні або хибні інформації про Україну і старається завести лекції українистики в американських школах. Учасники ініціятивної групи для створення станової організації учителів-професіоналістів вважають, що така організація матиме більший доступ до різних освітніх федеральних, стейтових і міських фондів, які прислужаться українському шкільництву та взагалі українській справі.

Українська радіопередача у Фініксі, Аризона

На перший день Різдва (7-го січня ц.р.), старанням інж. Володимира Чопівського українська громада Фініксу слухала радіопередачу українською мовою на хвилях 91.5 FM, від 5:30 до 6-ої год. веч. Інж. В. Чопівський по-англійськи подав загальний опис святкувань Різдва Христового згідно з Юліянським календарем, після чого колядки у виконанні хору „Думка" з Ню Йорку та чоловічого хору бандуристів з Детройту. Поміж співом коляд інж. В. Чопівський поздоровив зі Святами панотців Українських Православної та Католицької Церков і все українське громадянство Фініксу. Згадуючи про Україну, бажав духового єднання із всім українським народом, а особливо з тими, що сьогодні караються по концтаборах та тюрмах. Кінчаючи цю першу радіопередачу, інж. В. Чопівський повідомив, що у Фініксі є можливість урухомити внедовзі постійну тижневу українську радіопередачу.

М. О-вич

У Чикаґо й Філядельфії триває страйк учителів

Страйк учителів у Чикаґо триває, і покищо не видко можливостей його полагодження, бо вчительська професійна спілка не відступає від своїх високих вимог про підвищення платень, а міське управління не може їх задоволити. Тим часом у Філядельфії, де публичні школи також зачинені, відновилось навчання у деяких клясах у 8 школах. У Чикаґо страйкують 600 публічних шкіл, у яких мали б тепер сидіти у клясах 558 000 дітей і молоді. У Філядельфії другий тиждень не працюють понад 70 відсотків усіх публічних шкіл, в тому й усі 18 середніх шкіл, гайскулів, але понад 10 000 старших учнів навчаються у деяких школах по чотири години денно. У Чикаґо немає виглядів на швидке полагодження страйку, бо між учительською професійною спілкою і міськими шкільними властями є розбіжність аж на 50 мільйонів долярів. У Філядельфії вчителі вимагають підвищення заробітньої платні так, щоб початкуючий вчитель одержував за перший рік праці 9 273 доляри, за другий рік 10 200 дол., а на третьому році контракту — 11 336 долярів. У Чикаґо вчителі мають найвищу платню в цілій країні. Там вчитель розпочинає свою працю з 9 796 дол. річної платні і може дійти до понад 16 000 долярів річно.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І СОБОРНОСТИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

цем буде проф. Іван Телюк. В неділю 21-го січня відбудуться Богослуження в українських церквах в намірені українського народу, а в годині 12.00 в полудень буде зложення вінка біля пам'ятника Полеглих Героїв. В церемонії зложення візьмуть участь представники всіх українських організацій міста і околиці, а промовцем на тій церемонії буде Орест Дубно.

БОСТОН, МАСС.

22-го січня — це День „Української Незалежности" в стейті Массачусетс і місті Бостоні, згідно з проклямаціями губернатора Френціса В. Саржента і мейора Кевіна Г. Вайта. В понеділок, 22-го січня, в годині 12-ій в полудне, відбудеться коротка церемонія перед Сіті Голом з нагоди піднесення українського національного прапору. Програма включає: відспівання українського національного гимну, молитву, відчитання Проклямації, виступи представників стейту, міста і національних груп і коротке слово про значення 22-го січня. Академія відбудеться в неділю, 28-го січня, початок в годині 4-ій по полудні, в залі української православної парафії Св. Андрія при Орчард Гілс Роуд, Джамейка Плейн. Святочне слово виголосить Андріян Сливоцький, студент Гарвардського Університету та редактор „Листка Українських Студій Гарвардського Університету". В мистецькій програмі беруть участь місцеві хори, молодечі організації та інші мистецькі сили. До участи є запрошені представники інших національностей. До преси, радіо і телевізії вислано окремі листи і пресові повідомлення. Рівнож вислано листи до сенаторів і конґресменів з проханням взяти участь у відзначенні Річниці Української Незалежности в Конґресі. Відзначення Січневих Роковин відбувається заходом місцевого Відділу УККА.

БАЛТИМОР, МД.

Відзначення Січневих Актів відбудеться в дні 4-го лютого в Домі Української Молоді. Промовцем на Святі буде д-р Михайло Снігурович.

МІЧИҐЕН

Губернатор стейту Мічиґен Вілліям Мілликен проклямацією з 28 грудня м.р. проголосив день 22-го січня 1973 року Днем Незалежности України, закликаючи населення стейту взяти участь у святкуваннях 54-их і 55-их роковин державности й соборности України. Подібні проклямації будуть проголошені ще в 11-ти містах і містечках стейту довкола великого Детройту і в районі Південно-Східнього Мічиґену, де українські делеґації вже мають домовлення з мейорами.

У Детройті-Воррені Свято Державности і Соборности відбудеться у неділю 21 січня, у Фіцджералд гайскул, о годині 3:30 по полудні. По-англійськи промовлятиме професор д-р Фред Е. Дорс із Вейнського стейтового університету, по-українському — проф. д-р Степан Горак з Істерн стейтового університету. Вперше детройтська громада зможе вітати видатного оперового соліста - співака Андрія Добрянського у мистецькій частині свята; акомпаніюватиме Роман Стецура. Рецитуватиме мгр Віра Потапенко, виступить теж Капеля Бандуристок Осередку СУМА ім. П. Орлика під диригуванням Кирила Цепенди.

НЮ ДЖЕРЗІ

Трентон, Н.Дж. — У присутності великої делеґації українців з різних міст стейту Ню Джерзі, губернатор стейту Вілліям Кейгіл підписав у Трентоні, стейтовій столиці, Проклямацію, якою проголосив день 22 січня 1973 року — „Днем Української Незалежности". Про учасників та перебіг церемонії в губернаторській палаті була вістка у „Свободі" з 18 січня. Того самого дня подібну проклямацію „Дня Української Незалежности" підписав, у приявности української делеґації, посадник Джерзі Сіти д-р Пол Джордан, доручаючи піднесення українського прапору на ратуші міста в дні 22-го січня.

НЮАРК - ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ.

У неділю 21 січня, о 4-ій г. по полудні в залі Ірвінґтон гайскулу при Клінтон евню в Ірвінґтоні відбудеться святочна академія Державности і Соборности України, про що повідомив її ініціятор — місцевий Відділ УККА. Святочну промову виголосить проф. Анатоль Скальський. У мистецькій частині виступають солісти, піяністи та хор церкви св. Івана Хрестителя під диригуванням М. Добоша. Рецитуватимуть студенти Тетяна Басяк та Андрій Чировський.

БІНҐГЕМПТОН, Н. Й.

Українська громада Бінґгемптону, Джонсон Сіті і Ен дікотту відзначить Річниці Самостійности і Соборности імпрезою з бенкетом у неділю 21 січня, заходами Відділу УККА, в українській церкві св. Івана в Джонсон Сіті. Початок о 5-ій г. по полудні. Головну святочну промову виголосить колишня радна Детройту п-і Маруся Бек, яка виступить також на місцевій телевізії в понеділок на 12-му каналі, від 10-ої г. ранку. У понеділок над домом міської управи буде вивішено український прапор.

БОФФАЛО, Н. Й.

Свято Державности й Соборности України відбудеться в Боффало заходами Відділу УККА і всіх ін. українських організацій міста, у неділю 21 січня, в залі дому „Дніпро" при 562 Дженесі вул., о 3-й г. по полудні. Головну промову виголосить проф. Іван Вовчук, у мистецькій частині виступить співак д-р Євген Савчин, хор „Бурлаки" та мистецькі гуртки з молодечих організацій. Вранці відбудуться Богослуження у всіх українських церквах, в намірені Українського Народу.

Голова повіту Ірі Едвард Ріґен та мейор Боффало Френк Седіта проголошують 22 січня „Днем Української Незалежности". Того дня на міській ратуші повіватиме, поруч із зоряним американським, синьо - жовтий національний прапор України.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Заходами Громадського Комітету у Йонкерсі, у неділю 22 січня посадник міста підпише, в присутності української делеґації Проклямацію Українського Дня, о 10-ій г. ранку; збірка делеґатів — о 9 г. 30 хв. У неділю 28-го січня в Українському Народному Домі при 301 Палісайд евню відбудеться Святочна Академія 22 Січня. З доповіддю виступить Остап Винник, а в мистецькій частині братимуть участь: співак-соліст Лев Рейнарович, Юнацтво СУМА та Пласту.

Український прапор над Йонкерсом повіватиме в неділю 22 січня.

НЮ ЙОРК

У неділю 21 січня о год. 4-ій по полудні, в „Фешен Інституті" при 225 Захід 24 вулиця, відбудеться Свято Самостійности і Соборности України, яке відкриє адв. Роман Гуглевич, як голова ініціятивного Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, Відділу УККА. Адв. М. Пізнак відчитає проклямації Українського Дня губернатора стейту Нелсона Рокефеллера та посадника Ню Йорку Джона Ліндзі. Святочну промову виголосить д-р Вол. Базарко. У мистецькій частині виступатиме знана оперова солістка меццо - сопрано Галина Андреадіс, хор „Жайворонки" Осередку СУМ під диригуванням інж. Р. Степаняка, а вибір із поезій Олександра Олеся рецитуватиме студентка Л. Голока.

Тієї ж неділі у всіх українських церквах будуть відправлені урочисті Служби Божі в намірені Українського Народу, у церкві св. Юра — о 12-й годині дня.

СИРАКЮЗИ, Н. Й.

Заходами Відділу УККА, відзначування роковин Актів Державности і Соборности з 1918 і 1919 років відбудеться в Сиракюзах в Українському Народному Домі, у неділю 21 січня, о 3-й год. по полудні. На бенкеті серед гостей буде мейор міста Лі Александер, конґресмени Дж. Генлі, В. Валш, стейтовий сенатор Т. Ломбарді та ін., а також представники етнічних груп, американської преси й телевізії. Ветітьом із американських діячів будуть вручені Грамоти Відділу УККА за заслуги для українського народу й місцевої громади. У концертовій частині свята виступатимуть мішаний і чоловічий хори „Сурма", мандоліновий ансамбль молоді, а також молодь із Школи Українознавства. Вступ 5 дол. від працюючої особи.

ЛІҐАЙ ВЕЛІ, Па.

Заходом Відділу УККА відбудеться 21 січня в залі св. Йосафата у Бетлегем, о 5-й г., Свято Самостійности і Соборности України. Перед тим посадники Аллентавну, Бетлегему та Істону в присутності українських делеґацій підпишуть відповідні Проклямації, будуть піднесені українські прапори на управах міст. Святочну промову виголосить о. В. Кармазин — українською мовою, англійською — д-р Федорів. У мистецькій частині програми візьмуть участь діти з Школи Українознавства при СУА в Бетлегемі і студентська молодь. Голова Відділу УККА — І. Гудайлюк.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

Свято Незалежности і Соборности України відбудеться заходами Відділу УККА в суботу, 27-го січня, в авдиторії Кук Гайскул (з огляду на шкільний страйк є можлива зміна залі). Початок о год. 6-ій вечором. В мистецькій частині виступить знаний мішаний хор „Кобзар" під диригентурою проф. Рудницького. Проклямацію „Українського Дня" урочисто підпише 22-го січня мейор Філядельфії Френк Різо. Рівнож підписання проклямації відбудеться в столиці стейту Гаррисбургу. В дні 22-го січня на капітолі стейту і на ратуші міста будуть вивішені, поруч зоряних американських, українські синьо-жовті прапори.

ТОРОНТО — КАНАДА

Заходами місцевого Відділу Комітету Українців Канади, КУК, урочисте відзначування річниць Актів 22-го Січня 1918 і 1919 років відбудеться в Торонті дня 21 січня, у неділю, о 3:30 по полудні. Свято Державности і Соборности України відбудеться у великій репрезентативній залі Торонта — в Месей Голл.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

У ЦЬОМУ РОЦІ КАНАДУ ДВІЧІ ВІДВІДАЄ англійська королева Єлисавета II. Вона буде на початку літа, щоб взяти участь у відзначуванні 100-річчя Кінґстону в провінції Онтаріо, а вдруге прибуде в серпні до Оттави на наради голів урядів країн, що входять до Брітійської Спільноти Народів. Наради триватимуть від 2 до 10 серпня.

У ЛОНДОНІ ВІДБУВАЄТЬСЯ тепер з'їзд делеґатів жидівських лідерів з 20-ох европейських держав. Прибули теж делеґати з комуністичних країн: Польщі, Румунії і Югославії.

У ПАРИЖІ ВІДБУЛАСЯ в минулу суботу демонстрація кількохсот осіб проти приявної на конференції Соціялістичного Інтернаціоналу прем'єра Ізраїлю Голди Меїр. Конференція відбувалася в палаці французького сенату. Поліція розігнала демонстрантів.

У НЮ ЙОРКУ ПРОДАЛИ ПЕРШУ американську поштову авіяційну марку за 37 000 долярів. Всіх таких було випущено 100 штук, і всі розпродані. Цінність їх полягає в тому, що на тих марках помилково надрукували зображення літака „догори ногами". Два роки тому за одну марку платили на 1 000 долярів менше.

ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА ЗЛОЧИНЦЯ Френка Нубіна в Каліфорнії за вбивство господині дому, в якому він жив. Нубіна помилково звільнили з тюрми понад рік тому, потім заарештували, але він так зразково поводився, що його вирішили випустити на волю.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ Вілліям Кейгіл передав із стейтової каси 470 000 долярів для банкрутуючої Центральної Залізниці. Цих фондів вистачить до 23 березня, і таким чином 15 000 щоденних пасажирів матимуть ще якийсь час забезпечений поїзд до місць праці. Центральна Залізниця Ню Джерзі буде реорганізована й об'єднана з іншими залізничними компаніями.

ЕВРОПЕЙСЬКА ЕКОНОМІЧНА СПІЛЬНОТА ОБРАЛА верхівку своєї Екзекутиви. Президентом став француз Ксавієр Ортолі, віце - президентами англієць Крістофер Сомс для зовнішніх справ і німець Вільгельм Гаферкамп для справ торгівлі і фінансів. До ЕЕСпільноти належать тепер: Британія, Франція, Західня Німеччина, Італія, Голляндія, Бельгія, Люксембурґ, Ірляндія і Данія.

СЕНАТОР ДЖОРДЖ МЕКҐОВЕРН, невдалий кандидат Демократичної партії в минулорічних президентських виборах, вирішив оминути неприємности — він не буде присутній на трибуні сенаторів під час інавґураційної паради на честь президента Р. Ніксона у Вашинґтоні 20 січня. На ті дні сен. МекҐоверн виїде з дружиною геть із Вашинґтону.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗВІЛЬНИВ і видалив 54-річного австралійського журналіста Френсіса Джеймса, ув'язненого там три роки тому під закидом шпигунства. Джеймса перевели до Гонґ Конґу, але він, перейшовши міст, що ділить Гонґ Конґ від території Комуністичного Китаю, зімлів із виснаження.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ наклав „вето" на законопроєкт, схвалений Міською Радою, щоб ту Раду поширити за рахунок представників етнічних меншостей. Головно йдеться про неґрів та порторіканців, які найбільше домагаються для себе місць в управлінні містом. Ліндзі наклав „вето" вважаючи, що ще зарано цей законопроєкт перетворювати у закон, бо не було відповідного обговорення законопроєкту і про нього взагалі дуже мало що знають жителі Ню Йорку.

НАУКОВЦІ В КАЛІФОРНІЇ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ, що найближчими днями перерветься радіозв'язок з американською космічною станцією „Піонер 10", яка летить до плянети Юпітер, без людської залоги. Причина кількаденної перерви в радіозв'язку з Землею — сильні радіоактивні бурі на Сонці.

ГРЕЦІЯ НЕ ПРИЙМАТИМЕ надалі готівкових дарунків від Америки. Але вона буде користуватися кредитами при закупні американської зброї. Греція, між іншими замовленнями, замовила також дві ескадрилі бойових джетів „Фантом-4". Греція є членом Атлантійського Союзу (НАТО) і від 1947 року, коли загрозила їй комуністична аґресія, вона отримала від ЗСА кругло 3 більйони дол. у грошах та військових доставах.

ЛЬВІВСЬКІ УКРАЇНІСТИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ

Ню Йорк (І.Д.). — Під час першої зустрічі львівських україністів 27 грудня м.р., обговорено сучасні проблеми україністики, потребу інтенсивного плекання української мови серед нашої молоді, підтримки україністичних студій в університетах і рідного шкільництва. Визнано необхідність одномовности в українських родинах, церквах, школах, товариствах і таборах молоді для збереження нашої самобутности (ідентичности). Активне становище в цих справах усіх україністів повинно мати позитивний вплив на стан української мови в нашій спільноті, зокрема молоді. Другу зустріч україністів з усіх університетів запляновано на 9 червня в Ню Йорку. До Організаційного Комітету вибрані: В. Варагура, І. Дурбак, В. Лев — голова, О. Пристай-Качмарська і В. Романенчук.

ВИБУХ ЗА ХАРКОВОМ

„Далеко за містом Харковом пролунав потужний вибух. Полегшено зітхнули сапери. Завдяки їхній відвазі й майстерности, проминула велика небезпека", розповідала московська „Правда" з 13 січня. Ідеться про знайдену під час прокладання газопроводу на глибині в півметра важку німецьку авіяційну бомбу. Вона лежала на самому вузлі залізниці Харківська-сортувальна. 200-кілограмову фуґасну бомбу відкопали сапери, прізвища яких не названі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 20-го СІЧНЯ 1973 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Володимира 130-ий Відд. о год. 7-ій веч. в домівці Укр. Кат. Ветеранів, 33 Схід 7 вул. Будуть важні справи. Проситься чл. обов'язково прибути. — В. Піх, гол., Ю. Юрків, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні річні збори Б-ва св. Юрія 239 Відд. від год. 3:30-4:30 в Укр.-Амер. Клюбі при 847 N. Franklin. Звичайний порядок нарад. — Д-р В. Галан, гол., М. Ковальчук, секретар.

НЕДІЛЯ, 21-го СІЧНЯ 1973 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Винярського, 482 Мейн вул. Проситься чл. на збори. — І. Бурний, секр.

КЛИФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. від год. 11-1-ої в залі Укр. Правосл. Церкви при 635-655 Broad вул. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Г. Клименко, секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Річні збори Т-ва Под. Січ 8 Відд. о год. 1:30 по пол. в церковній салі св. Архистр. Михаїла. На порядку: річні звіти та вибір нової Управи на 1973 р. — В. Козіцький, предс., В. Мандзій, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Річні загальні збори С-ва Любов 37 Відд. о год. 2 по пол. в УНДомі, 214-216 Fulton Street. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на 1973 рік. Є теж важні справи до полагодження. Проситься чл. прибути. — Анна Гнатюк, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Річні збори Т-ва Запор. Січ 206-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. На порядку: звіт Управи та вибір нової на 1973 рік та інші справи. Якщо буде погана погода, збори відбудуться слідуючої неділі. Проситься чл. прибути. — Управа.

ВЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія 288-ий Відд. о год. 12:30 по пол. в Укр.-Амер. Гор. Клюбі, 817 Lynn Avenue. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоцький, кас., Д. Мушастий, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в класі ч. 2 при церкві св. Димитрія. Після місячних, відбудуться РІЧНІ ЗБОРИ. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1973 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Т. Шевченка 42 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 237 Норе Аве. На порядку: звіт Управи та вибір нової на 1973 рік та інші важні справи. По зборах перекуска. — І. Влиха, предс., п-і В. Тижбір, заст., П. Головачук, фін. секр., Н. Михайлишин, кас., В. Маруцщак, рек. секр.

ЮТИКА, Н. Й. Річні збори Т-ва Т. Шевченка 484 Відд. о год. 6-ій веч. в приміщенні церковної Авдиторії (заля читальні) при 6 Катедж пл. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на 1973 р. та інші справи. Кожної неділі від год. 9 до 1 можна вплачувати чл. вкладки та полагоджувати Союзові справи в долішній залі парафіяльного дому, 1104 Стейт вул. Тел. Відд. канцелярії: 735-1955, крім суб. і нед. до год. 2-ої по пол. — В. Запаранюк, секр.

ДЕТРОЙТ, Міч. Б-во св. о. Миколая 175 Відд. подає до відома, що з причини смерти д-ра І. Смереки, фін. секретарем став Яр. Вазюк, гол. — В. Папіж. Місячні збори відбуваються в третю неділю кожного місяця. Найближчі збори о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вулиці Мартин ч. 4655. Адреса секретаря: Jaroslaw Baziuk, 6850 Mettetal, Detroit, Mich. 48228. Телефон: 584-0176.

ТАРЗАН, Ч. 6873. Тарзан довідується про багатства дивних створінь

Тарзан виявляє, що павукоподібні створіння мають скарб, який дав би їм великий добробут, як би вони знали його дійсну вартість...

Я розумію, що ці інтеліґентні створіння вміють збирати мед, фарбувати корою скіру на брунатний колір та збирати для тебе, вожде Міті, лікувальне коріння — в заміну за зерна і знаряддя, що їх ти приносиш їм. Але що це таке „камінні гроші", що їх вони дають тобі?

Настав обидві руки, Тарзане!

Купець, якому продаємо ці камінні гроші, дає нам два ножі за стільки-то!

Він обманює тебе, друже Міті! Це — золото! Це, що тримаю у своїх руках, варте сотень ножів!